

PREDGOVOR

Napominjemo štovanom čitateljstvu da ovaj 18. broj Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti posvećujemo 150. obljetnici rođenja Tadije Smičiklasa (1843.-1993.), hrvatskog znanstvenika i predsjednika Akademije, koja je prije sedam godina obilježena svečanom akademijom, znanstvenim skupom i prigodnom izložbom u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dne 30. rujna 1993. godine.

Nakon pozdravnog govora, kojim je tadašnji predsjednik HAZU, akademik Ivan Supek, otvorio skup, naši su ugledni povjesničari, njih jedanaest, izložili svoje referate u kojima su govorili o životu i djelu Tadije Smičiklasa, o njemu i Matici hrvatskoj, o povjesniku Smičiklasu i njegovim historiografskim koncepcijama, o njemu kao predstojniku Akademijina arhiva, zatim, o hrvatskoj nacionalnoj ideji i njegovu djelu, o Smičiklasu kao predsjedniku Odbora za narodni život i običaje, o njegovu boravku u Grkokatoličkom sjemeništu u Zagrebu, o njegovu radu na izdavanju povijesnih izvora i njegovoj korespondenciji, zaključno sa zadnjim izlaganjem o Smičiklasu kao profesoru pomoćnih povijesnih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Autori priloženih radova osvjetlili su i razmotrili s kulturnoga, povijesnog i političkog aspekta impozantan lik Tadije Smičiklasa, našeg uglednog znanstvenika i nekadašnjeg Akademijina predsjednika, sveučilišnog profesora i ravnatelja Akademijina arhiva, te istraživača i autora brojnih radova, studija i djela iz hrvatske kulturne i političke povijesti.

Osim znanstvenih priloga ovaj zbornik sadrži i prvu cjelovitu bibliografiju radova T. Smičiklasa i bibliografiju radova o njemu, zatim, program znanstvenog skupa i svečane akademije te katalog održane izložbe o njegovu javnom i privatnom životu i djelovanju. Istom smo zborniku dodali također i preslike pojedinih Smičiklasovih pisama, rukopisnih i objelodanjenih djela iz Akademijina arhiva i knjižnice, Arhiva Križevačke biskupije i Grkokatoličkog sjemeništa te Hrvatskog školskog muzeja i Ureda za upravu grada Zagreba - Centar (Matični ured) kojima ovom prigodom iskreno zahvaljujemo na pomoći i susretljivosti. Dužnu zahvalnost iskazujemo i Hrvatskomu povijesnom muzeju za snimku portreta Tadije Smičiklasa.

Priloženi radovi i arhivska građa iz navedenih fondova pružaju nam gotovo potpun uvid u njegovu cjelokupnu javnu i znanstvenu djelatnost iz koje se kroz minula desetljeća, uz neke druge priloge, postupno stvaralo i oblikovalo njegovo glavno i do danas nenadmašno djelo s područja izdavanja izvora, njegov CODEX DIPLOMATICUS REGNI CROATIAE, DALMATIAE ET SLAVONIAE - DIPLOMATIČKI ZBORNİK KRALJEVINE HRVATSKE, DALMACIJE I SLAVONIJE, tiskan u sedamnaest svezaka (II/1904. - XVIII/1990., 1100. - 1399.)

koji sadrži glavnu diplomatsku građu za proučavanje ne samo srednjovjekovne hrvatske povijesti nego i identiteta hrvatskoga naroda uopće.

Kako to djelo, po kojemu je Smičiklas postao prepoznatljiv u našoj i europskoj historiografiji, predstavlja važan spomenik hrvatske kulturne baštine te iskaznicu hrvatskog naroda, tako smo zbog sveopćih zasluga našeg odličnika Tadije Smičiklasa njemu posvetili ovaj tematski broj Zbornika, koji, na žalost, zbog nedostatka financijskih sredstava, dosad nije mogao biti objelodanjen.

*Dr. sc. Ante Gulin,
upravitelj Odsjeka*